

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve!	
Égész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva!	
Égész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva!	
Égész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a hétbe és
szombat napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Égész évre 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 17.

Ignorantia non excusat.

Jogi elv, hogy a »nem tudás, nem mentesít.«

Felelnem kell tehát dr. Várady urnak is, mert, bár cikkéből látom, hogy olyasmire szól, a miről halvány sejtelmé sincs, mégis vádolni mert, és vádját nem menti — tudatlansága, legfeljebb karakterizálja.

* * *

Egy szegény mesterlegény messze Németországban keresztül ment a vándorlegénység minden nyomoruságán. Kiváló ember volt s bár folyt körülötte a vándorszállóknak az erkölcsi szenny, mégis oly ritka szerencséje volt, hogy sem erkölcsileg el nem züllött, sem büneiért társait meg nem utálta.

Aztán pap lett az a mesterlegény.

Egész életét volt iparos társai, különösen az iparos segéd ifjuság érdekének szentelte s rajta volt, hogy az elhagyott otthon helyett otthon nyerjenek s szüleik helyett, egy bizalmukat bíró intelligens, szeretetteljes barátot kapjanak maguk közé.

Igy alakult meg a legény-egylet Németországban, hol sokkal hamarabb kezdődött a munkásnyomor, mint nálunk.

De a nyomoruság hozzánk is eljött s elhozta, bár kissé későn, a kipróbált orvosnő is, a kath. legény-egyletet.

Most 4 éve, hogy városunkban megalkult az egylet. Hatalmas és értékes tökélet képviselő háza van már, de természetesen törlesztéses kölcsöne is. Egy teremben húzta meg magát az egylet és két szálló-szobát rendezett be tagjainak és átutazóknak, de lassankint annyi tagja lett, hogy már szűk a hely, de különösen egy nagyterem és egy külön munkaterem szüksége lett égető, mert így sem a tanulás nem mehet teljesen rendben, sem munkakiállítás rendezéséről még csak ábrándozni sem lehet.

A telek túl van építve s a tagok nyáron nem juthatnak levegőhöz, pedig folyton szobáiban dolgozóknak az végtelemül fontos, hogy szabad levegőjük legyen.

Telekrészt akart hát venni az egylet. Egy alapítvány kertjével szomszéd, mely elaggott iparosok segélyezésére áll fenn, emez pedig kezdő iparosokat támogat. Az egylet magtárépülete örök árnyékban

tartja a vásárolni óhajtott telekszalag legnagyobb részét s azt a Csesztivó-alapítvány bojtortján tenyésztésen kívül mire sem használhatja.

A kath. legény-egyleteket másutt a városok természetesen segítik. Budapesten az országos iskola-egylet tartja a tanárokat az egyletben, itt azonban mindjárt jó árértékért kérte az egylet a telekrészt, nem árleengedéssel.

És!

És a szabadkőművesek megbokrosodtak a kath. jelzőtől. Mit nekik a fennen hangzottatott jótékonyosság! Ha a protestánsokról van szó, akkor persze 1000 frt helyett 2000-et adunk nekik a városi pénztárból, ha zsidók kérnek; két évig tartjuk függőben a nagypiacz-téri saroktelek eladását. És helyesen, mert a polgároknak esik. De hát miért vadulnak meg, ha kath. jelző mellett nem is kedvezményt, de vételt kér valaki? Dr. Várady meggyanúsította az egyletet, mikor célzott rá, hogy milyen szörnyű céljai vannak a legény-egyleteknek.

* * *

Igazán csodálkozom azon a fanatikus türelmetlenségen, mely Várady urban, mindenféle katolikus vonatkozású kérdésnél kifakad.

Csodálkozom; hiszen 10 éve sincs annak, hogy ez az ur káptalani ügyész akart lenni, tehát a lehető legbizalmasabb klerikális állásra érzett vágyat magában s bizonyára, hiszem, nem meggyőződése ellenére, hiszen ügyész ügyfele bizalmával vissza nem élhet.

Miért tehát most e türelmetlen modor? Nyolcz évvel ezelőtt ildomtalanul támadt nyílt levélben a bibornok ellen.

Vinkler püspököt egy jótékonyágban töltött élet öregségében diszpolgárrá akarja választani a város . . .

Felszólal dr. Várady ur.

A katolikus kör liczeumot rendez.

Belékött dr. Várady ur. Ő nem tud türni felekezeti jelleget semmiben . . .

Azonban az ev. ref. felekezet református hált, református dalárda estélyt, hangversenyt ad . . .

Rendezi dr. Várady ur.

Ennek a felekezetnek utóbb gondnoka is lett.

Felekezetnélküli alapon? dr. Várady ur . . .

Hát legyünk egyszer már tisztában ezzel a felekezeti elfogulatlanságtól csöpögő urral.

* * *

Miket ír ő a legény-egyletről?!

A kath. legény-egyletek célja . . . a római egyház világhuralmát újra megállapítani.

Hogy tudja a jó lélek. Én igazgatója vagyok az egyletnek, de eddig nem is tudtam. És sajátságos! a protestáns német császár se tudja.

1899-ben, mikor a kölni kath. legény-egylet 50 éves jubileumán, az egész világról összejött háromezer tag között jelen voltam, a Görzenich-termet adta át nekünk a város, és a diszgyülés alatt a rajnai provinciák főkörmányzója a kölni egylet igazgatójának császársja nevében, hatalmas elismerések között a vörös sas rendet adta át. Az a kormányzó is protestáns volt. Ő is a legény-egyletekről beszélt. Kerítse meg Várady ur a beszédét s azután . . . röstelkedhet egy kicsit.

* * *

Mit írál még össze?!

Hogy Belgiumot behálózták a legény-egyletek s e miatt tönkre jut az ország épp úgy, mint Spanyolország.

Hogy mer valaki, ilyen teljes tudatlanság mellett a kath. legény-egyletről csak szólni is?!

Hát tudja meg Várady ur, hogy Belgiumban mindössze két egylet van, Brüsszelben, Spanyolországban pedig egy sem. Ez teszi tönkre az országokat?

Továbbá azt írja, hogy ha szabad volna feltételeznünk, hogy a világ remélheti a klerikális kezektől és az ultramontánus nagy hatalmától és emberiség haladásának valamely előmozdító irányzatát, az ilyen könnyen hívést gyorsan kiábrándítja az ultramontánus eme intézménye működésének megfigyelése.

Nos hát azt hiszem, hogy Németország van olyan hatalmas, művelt, civilizált és haladó ország, mint p. o. Szerbia, pedig Szerbia sem katolikus ország, legény-egylet sincs benne, ellenben Németország teljesen be van hálózva legény-egyletekkel. Hatszázhat egylet van benne, melyből a protestáns részre, Porosz és Szászországra esik 331, a katolikus részre, Bajor orsz. és a kath. hercegségekre 275 egylet.

Ott van a Nürnbergi. Hatalmas két emeletes palota. Kérdeztem az elnököt hogyan szerezték ezt a házat itt, ahol oly kevés a katolikus. Azt mondta, hogy igen sok a protestáns tag s az egylet szó szoros értelmében gazdag.

Nézzé meg ezeknek az egyleteknek

gőzmalom kitűnő minőségű örleményei napi árban itt is kaphatók. Megrendelések kívánatra házhoz szállítatnak. Pontos és előzékeny kiszolgálásról biztosítja kiváló tisztelettel

Első gyulai gőzmalom házikenyér sütője és lisztraktára.

Szt. László-tér. Fő-utca. Staroveszki-utca. Telefon 394. Telefon 402.

Minden órában
friss házikenyér.

Az Első gyulai gőzmalom házikenyér sütője és lisztraktára

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a Fő-utczán, Bethlen-ház (Kiss Dávid tőzsdéje mellett) a vevőkönység kényelmére egy elárúsító helyet nyitott. — A mai naptól fogva az általánosan ismert és városzerte közkeveltségnek örvendő »gyulai« házikenyér és a gyulai

berendezését, tan menetét, kölcsönösségét az államhatalommal, erős szervezetségét s megérti, hogy miért oly intelligens a porosz iparos elem.

Tovább feleslegesnek tartom a fejtegetést. Mindenki láthatja, hogy Várady ur olyasmibe szólt, a miről dunsztja sincs.

Különben dr. Pácz ur nem is azt kérdezte, hogy mi a dr. V. Zs. véleménye a kath. legény-egyletekről, mert erre csak azt válaszolhatta volna, hogy amennyiben kath. — le vele, amennyiben legény-egylet — hát nem értek hozzá, amiről ő kérdést tett, arról nem beszélt dr. V. Zs. ur.

Es most az elfogulatlanabb törvényhatósági tagokhoz szólok.

Uraim! Fogják elő akár melyik protestáns tagot az egyletből és kérdezzék meg tőle, hogy volt-e feszélyezve valaha közöttünk? Érzett-e különbséget bánásban, segélyben, modorban részemről, vagy másnál? Négy év óta, mint igazgató magam tanítom minden vasárnap délután Isten és Hazánk szeretetét s az őket érdeklő természettudományi részt. Magam is, mindenféle atyafiságom is magyar volt és nemes; nyíltan élek és beszélek az egyletben, bárki bejöhet és meghallgathat és nem érne ez az egylet százakra menő tagjaival annyit, mint a Várady ur társasága ott a temető alatt?

Es ime mi is annyit ígérünk egy zug-sikátorban a telekért, mint ők adtak az épülő villa soron. Kevésbé volna hazafiságban megbízható a csupa kemény magyar iparosokból álló nyílt egylet, mint azok, kik éjjel, elbujva bagoly fészükben, sugnak-bugnak ellenőrizhetlen célok érdekében, olyan célért, melyet félnek világosságra hozni, olyan tagok, kik vakond módra kerülnek a világosságot s titkos jelekkel érintkeznek?

Ők kaptak helyet olcsón a buvó sötétségkeresők s minket, ismert városi polgárokat ki akarnak turni?

Az egyletnek pedig fő célja ki művelni szak és társadalmi szempontból tagjait és segélyezés útján lehetővé tenni, hogy külföldre, nagy ipartelepekre is ki-

jusson, hol a testvér egyletek, mint saját tagjukat tartoznak fogadni és segíteni. E telek vétel lehetővé teszi egy munkás étkező felállítását is, hol ellenőrzött tiszta és olcsó kosztot kapna a munkás. Hogy ez mit jelent ma, mikor már nem igen ad a mester kosztot — felesleges fejtegetni.

Hogy miért kéri tehát az egylet a telket, most már mindenki tisztában lehet vele; hogy miért ellenzi annyira dr. V. Zs., azt is sejtethi mindenki.

Pálffy Béla,

a nagyváradai Kath. leg. egylet igazgatója.

A püspöki kar és a katolikus kongresszus.

A katolikus autonómiai kongresszus hétfőn, e hó 17-én, délután négy órakor az új városház tanácstermében folytatta tárgyalásait. Sorra a javaslat 20. §-ának megvitatása következett. A püspöki kar a katolikus alapokra vonatkozólag két szakasz módosítását fogja javasolni, továbbá a harmadik fejezet második részében ama szakaszok módosítását, melyek az igazgató-tanácsnak az alapokra és a katolikus iskolákra vonatkozó hatáskörét szabályozzák.

Két petíció.

A Kuria három napi tárgyalás után tegnap hirdette ki határozatát ama petíció ügyében, melylyel gróf Teleky Gyulának, az ökörmizei kerület képviselőjének mandátumát támadták meg. Erdemleges döntés azonban nem történt. A bíróság ugyanis azt határozta, hogy megszerzi előbb a belügyminisztériumtól a kerületnek 1901. évre érvényes választói névjegyzékét. Ha ezt beszerezték, újra megidézik a feleket.

Ugyancsak tegnap tárgyalta a Kuria Paiss Andor elnöklésével a karczagi választás ügyét. A kerületben két Kossuth-párti, Madarász Imre és gróf Kreith Béla küzdött a mandátumért s a harc a karczagi tiszteletnek, Madarász Imrének, a ki különben már három cikluson keresztül bírta a mandátumot,

a győzelmével végződött. Gróf Kreithnak a pártya petícióval élt, még pedig azon az alapon, hogy Madarászék csak a választási elnök részrehajlása folytán szereztek 102 szótöbbséget. A petícionálókat Hegyi Ödön hírlapíró képviselte a tárgyaláson, a választásnak dr. Nagy Dezső a védője. Előadta a kérvényező képviselője, hogy Boleman szavazóköldöttségi elnök már esti hat órakor zárórát tűzött ki, holott azt jelentették neki, hogy gróf Kreithnak kisujszállási, valamint kunhegyesi hívei csak az esti vonattal érkeznek Karczagra. Jöttek is vagy 200-an, de nem szavazhattak. A párt táviratilag panaszt tett a belügyminiszternél s úgy hirtelt, hogy éjfélét jött is válasz, de a választási elnök csendőrökkel zavarta el a szavazókat. Bemutatja 139 választó nyilatkozatát.

Megtámadott mandátum.

A letonyei választók a Szűllő Géza néppárti képviselő ellen beadott petíciót tudvalevőleg visszavonták. Most azonban a törvény által előírt záros határidő alatt újabb kérvényt adtak be a Kuriához.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 17.

A mai ülés a harc napja volt. Bujanovich Gyula ifju agrárius ugyan a béke lantját pengette a merkantilisták és Sándor Pállal szemben, de aztán jött Rakovszky István és meggyújtotta a harc szikráját. Ez a tüzes vérű talentumos képviselő ma mázsás sulyu sértéseket vagdosott a kormány tagjainak fejéhez, aztán a trónörökös és Zichy János gróf esetére tért át és egyenkint támadt neki Száll Kálmánnak, Széchenyi gróf miniszternek, aki dühösen felugrott és azt kiáltotta:

— Nem igaz!

Tudniillik az nem igaz, hogy a kormány nem akart volna Zichy János helyett más magyar kísértőt ajánlani.

Eros összetűzés volt Rakovszky és Ivánka Oszkár között a beszéd folyamán és később is.

A „TISZANTUL“ TÁRCZAJA.

M e s e.

Irta: Gourdon de Genouillac.

Zimankós téli estén elszánt, tetterős ifju lépdelt sietve egy erdő felé, melynek sűrű rengetegében félelmetesen zugott a dermesztő szélvihar. Az óriás fák száraz gallyai pattogva, ropogva nyögtek a szél sulya alatt, mint megannyi tiltakozó, fenyegető kar. Tövises dudva nőtte be a göröngyös gyalogösvényt, melyben az ifju láb lépten-nyomon megbotlott. Minden ellene szegült a vakmerő embernek, hogy előhaladását megnehezítse. Az ifju csak ment, behunyt szemekkel, kézzel-lábbal törve előre; lábait fölsebezte a tövis, arcát véresre verdeste a csapkodó gally... Ment, mert mennie kellett; űzte a szükség; az erős akarat; meg egy cél...

Az erdő azonban, minél beljebb ért az ifju a mélyébe, mindinkább sűrűsödött. Minden léptével meg kell pihennie, annyira fáradságos lett az előrehaladás. Olykor valóságos fala az indáknak állotta útját: abból aztán nem volt többé sem ki, sem be. A verejték patakzott már forró homlokáról az ereje pedig fogyni kezdett. De azért csak ment; mind beljebb a sötét, zugó rengetegbe, ahova a kötelesség hívta.

Egyszer megroppant: lesújtotta a kimerültség s a fagy, mely áthévílt testére csapott, megbénította az izmait. Talpra akart állani, de ereje elhagyta. Ott maradt fekvé, mint a katona a csatatéren: reményt veszítve, menthetetlenül. A kétségbeesés sikoltása tört ki ekkor ziháló bensejéből.

A sikolyt százszoros echoval zugta, füttyölte és sűrűltette vissza a rengeteg.

Az ifju fölemelte a fejét. Három alak állott előtte, kiknek közeledtét sem nem látta, sem nem hallotta. A három alak rideg tekintettel meredt reá, mintha az összeroskadt nyomorultra végső csapást készülnének mérni. Félelmes volt mind a három és idegenszerű; az ifju sosem látott hozzájuk hasonlókat.

Az első arannyal himzett talár burkolta be, melyet foszfor fényű, különös drágakövekből készült öv tartott össze. Az oldalán hosszú fegyvere csüngött.

A másodiknak fekete volt a talárja és lángveres az öve.

A harmadiknak testét egyszerű zubbony fődte csak; vállán batyu, kezében vándorbot.

— Mit keressz itt? — kérdezték az ifjut.

— Meghalok... legyetek irántam könyörületesekek!

— Mi a szándékod?

— Ki ebből az elátkozott rengetegből!... ki innen!

— Válasz közölünk egyet, az kiségit a bajból. Csak egy vezetőre van szükség; de rajtad áll, vajjon az igazit választod-e?

Az ifju félénken nézett a csodás alakokra; aztán az első választotta, akinek arannyal díszes volt a ruhája.

Gunyos kacaj hangzott fel e pillanatban: a kiválasztott alak kezét nyújtotta az ifjunak... társai mint az álomképek tűntek el egyszerre mellőle.

Az ifju megrettent, de mielőtt még ideje lett volna egy szót is szólani, az arany taláros alak elszárgult vele a sűrűségben. A fák szédítő gyorsasággal maradtak el mögöttük, a sűrű bozótok pedig önként nyitottak utat. Egy órai vad száguldás után azonban még mindig az erdőben voltak, mintha onnan sohasem volna lehetséges a kiszabadulás.

Egy keresztutához értek végre és ott megállottak. Az ifju sóhajtvá roskadt össze a kimerültségtől.

— Oh, milyen fáradt vagyok!

— Pedig az ut még hosszú és a mi lábaink gyengék arra, hogy célunkig elvigyenek. Hanem vigyázz; nemsokára jön majd egy utas erre, akinek lova van; vedd a fegyveremet s ha közel lesz, öld meg. Tied lesz a lova, meg a pénze.

— Rettenetes! — de hát ki vagy te, — hogy erre csábítasz engem?

Éles összetűzés volt **Bartha Miklós** és **Olay Lajos** közt is **Rakovszky** beszéde alatt, mely kihívással végződött. **Bartha** provokáltatta **Olayt**. **Bartha** segédei: **Hellebront János** és **Holló Lajos**, **Olayé Krasznay Ferencz** és **Justh Gyula**.

Azután **Bornemissza Lajos** a nemzetiségi kérdéstről beszélt.

Dániel Gábor elnököl. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után következett a költségvetés tárgyalása.

Agrárius felvonulás **Sándor Pál** ellen.

Bujanovich Gyula: Súlyos viszonyok között van az ország. A kormány kötelessége a helyes diagnózist megállapítani s a bajokat gyógyítani. A miniszterelnöknek az Ansztriával és a külfölddel a közel jövőben kötendő szerződések végett egy egységes, hatalmas pártra kell támaszkodnia, hogy az ország érdekeit minden téren hathatósan megvédhesse. Örömmel látja, hogy a kormány program-munkájában és a költségvetésben is mind a három közgazdasági ágról együttesen gondoskodik, különböző eszközökkel, különböző célokkal akarják az országot válságos helyzetéből kiszabadítani. A függetlenségi párt az önálló vámterülettel akarja ezt, de ezt szóló csak eszköznek látja, egy magasabb cél elérésére.

Sándor Pálnak felel ezután. Magyarországon egységes közgazdasági fejlődés csak úgy képzelhető, ha minden közgazdasági ág egyforma elbánásban és támogatásban részesül. Gazdák sohasem támadtak jogos kereskedelmi és ipari érdekeket, de igenis támadtak oly visszaéléseket, melyek már nemcsak a mezőgazdaságot, hanem az ipart és a kereskedelmet is veszélyeztették.

Az őrlési forgalomról szólva kijelenti, hogy a gazdáknak volt igazuk. Reményem, hogyha **Sándor Pállal** ma még nem is, de a jövőben remélhetőleg megértjük egymást.

Meszlényi Pál: **Sándor Pál** felfordulása napján. (Derűtlenség.)

Bujanovich Gyula: A kormány politikája iránt bizalommal viseltetem, a költségvetést elfogadom.

Rakovszky támadása.

Rakovszky István: A pénzügyminiszter ugyanaz elveket vallja az őrlési forgalomra, mint **Sándor Pál**. Nem lehet remélni tehát, hogy a kormány 30 éves merkantilista iránya megváltozzék.

— A bün.

— Menj el menj el tőlem! — kiáltotta rémülten az ifju és elterült a földön.

Ismét gnyos kacaj esendült meg az éjszakában; — az arany taláros kísértet pedig eltűnt.

Mikor az ifju újra fölnyitotta a szeméit, a két másik vizió állott előtte.

— Segítetek; mentsetek meg! — siránkozott kétségbeesetten az ifju.

— Válassz közülünk egyet, az megsegít. Az ifju félénken nézett a két alakra; tekintete a fekete taláron akad meg.

— Téged választalak!

A másik eltűnt, a kiválasztott pedig a kezét nyújtotta feléje. Egy percczel később már ismét száguldva nyomultak előre a sötét éjszakában. Egy óra múltán nagy szakadékhöz értek, melynek beláthatlan mélyéből vad kiáltások és halk sóhajok hangzottak fel.

— Olyan fáradt vagyok! sóhajtott az ifju.

— Pedig utunk még hosszú és erőnk gyenge, hogy célunkig elvigyen. Azért hoztalak erre a helyre, hogy megmutassam neked az egyetlen megoldást, amely minden bajtól megszabadít; itt a mélységben lakik a halál, — vedd magad a karjai közé.

— Rettenetes! ki vagy te, hogy ilyen tanácsot adsz nekem?

— Kétségbeesés!

— Menj innen! Menj el tőlem! — kiáltotta az ifju és ésmülett borult a földre.

Az ellenzék felszólalásai nem a gazdasági kérdések, mint a politikai kérdések körül forogtak. Ennek oka részben az, hogy eddig az ellenzék minden gazdasági kérdésben való alapos felszólalása — hiába való volt. Nálunk az ellenzék nem érvényesülhet úgy, mint másutt. Itt csak úgy juthat uralomra, ha a kormány felszivja, mint a szivacs a vizet, de előbb fejét be kell hajtania a **Lloyd-klub** kandiumi igájába. A **Lloyd-klubban** pedig áll egy, rendesen a bankokból fölmerült férfiú, aki úgy került el onnan, hogy szükség esetén a bankok melegágyába visszahullhasson. Ez a bankférfiu bankárszellemben alkuozik az ellenzékkel, ígér nekik sokat s mikor benn vannak a kandiumi igában, örülnek, ha 50%-ra kiegyezik velük. Ha azután ez a férfiú likvidál, akkor visszamegy a bankba, ahol melegenit részére a helyet.

Elejtett miniszterek.

Ezután a nép nyomoruságáról beszél. A létminimumot nem tudják megállapítani. Magyarországon koldulnak az emberek, kivándorolnak s az ember arcába fut a vér, ha meggondolja, hogy vannak miniszterek jól szituált helyzetben, akiről tudvalevő, hogy már el vannak ejtve s aggódva lesik azt a kalendáriumi dátumot, amikor nyugdíjogosultságuk kezdődik. (Zajos helyeslés a néppárton.)

Angliában másként van. Ott külön törvényt hoznak a miniszter anyagi javadalma érdekében, ha szegényen válik meg állásától. El kell törülni a miniszteri nyugdíjat.

A tisztviselők fizetésének kérdését csak úgy lehet megoldani, ha a szolgálati pragmatika mellett lehetőleg apasztják a tisztviselők számát. Megdöbbentő a közösgyes kiadások, a katonai kiadások kezelése körül való könnyelműség.

Ne vegyék rossz néven a függetlenségiéket, ha itt előadást tart a függetlenségi pártnak arról a lelketlen és könnyelmű módról, melylyel a delegációban a közösgyes költségeket megszavazzák és örök kár, hogy nincs egy erős ellenzék a delegációban. A delegáció könnyelműsége az egyetlen, a mi őt a közösgyes rendszeről elidegeníti.

Ismét egyedül maradt. Mikor a szeméit újra felnyitotta, ott állott előtte a kék zubbonyos ember, akinek batyu volt a hátán és vándorbot a kezében.

— Jer velem. Az út hosszú, de Isten veünk és meg fogja könnyíteni szenvedéseinket. Lassu, nyugodt léptekkel indultak el és fejsz vel a kézben törtek maguknak utat a sűrűségben át. A zubbonyos ember aztán két karót vágott egy fáról.

— Vedd az egyiket a válladra és ne félj semmitől se többé; — mondta az ifjunak, aki megfogadta a tanácsot. Ha fáradt volt is, az új remény új erőt adott neki s mikor egy órai küzködés után körültekintett, ritkulni látta az erdőt, simának az utat... aztán kiértek a félelmetes rengetegből. Nagy zöld rét tárult eléjük, melyet derűs napfény ragyogott be.

A zubbonyos ember most megállt:

— Az az erdő, amelyen most átvezettelek, a nyomoruság rengetege. Ezt ne feledd soha! Most pedig vedd el a karót, nehéz terhedet, amelyet idáig hordoztál.

Az ifju letette a karót s az hirtelen arany-nyá változott.

— Ki vagy te, aki ilyen jó tanácsot adtál? — kérdezte örömsugározva.

— A munka, — felelte a kékzubbonyos ember.

A trónörökös utazása.

Szól a trónörökös pétervári utjáról. A miniszterelnök mindig megment valamit: az országot, a dinasztit, Európát, most a parlamenti elvet mentette meg. Ennek a dolognak semmi köze a parlamenti elvhez. Ez egy magánzó üldözése.

Széli Kálmán: Micsoda?

Beöthy Akos: Az ellenzék üldözése.

Rakovszky István egész sorozatát hozza fel az eseteknek, melyekben a szabadelvűpárt több ízben megsértette a parlamentáris elvet.

Széli Kálmán: Mintha már hallottuk volna.

Rakovszky: A bűnös előt a bűnlajtsromot nem lehet eleget ismételni.

Ivánka: Az igazságot kell mondani.

Rakovszky: Ez az igazság.

Ivánka: A jóhiszemű **Rakovszky** ezt nem mondhatja, csak a rosszhiszemű.

Rakovszky visszatérve tárgyára, azt mondja, hogy ha már nem engedték **Zichy János** grótot a trónörökösrel, eszközölték volna ki, hogy más magyar ember menjen vele, csak hogy nem merték, nem tudták, mert rossz volt a lelkiismeretük.

Széchenyi gróf miniszter: Nem igaz!

Rakovszky: Ha **Zichy János Pétervárra** megy, **Széchenyi Gyula** gróf értékéből nem vesztett volna semmit, de ha közbelépett, akkor eszközölt volna ki más magyar embert. De az ő szeszélyeik kedvéért az országot meglakoltatni nem járja.

Vagy önök hibáztak s akkor le kellett volna vonni a konzekvenciát, de az országot lakoltatni: az szabadelvű szokás. Különben is nem engedhető, hogy itt osztracizmust gyakoroljanak. Ez a régi szabadelvű politika, *mindent magunknak lefoglalni*.

A kihúzott tisztelt barátom.

Attér **Komjáthy** interpellációjára. **Komjáthyt** a miniszterelnök itt a teremben tisztelt barátjának nevezte, de a sztenogrammban ezt szorgosan kihuzta. (Derűtlenség a néppárton.) **Komjáthy**nak tudnia kellett, hogy szándéka volt a trónörökösnek magyar embert vinni magával, nem akarta a magyar nemzetet megbántani, de a kormány konokasága okozta a bajt. (Taps a néppárton). **Komjáthy** ezt elfeledte.

Bartha Miklós: Nem az ellenzék feladata a kormánynak bókokat mondani.

Olay Lajos: Hanem talpat nyalni, fölfelé hizelkedni ugy-e? Akkor volt e dolognak megbeszélése Bécsben, mikor a miniszterelnök beteg volt.

Széli Kálmán miniszterelnök: Nem akkor volt!

Rakovszky: No ha nem is akkor volt, mikor harmatesöppek gyöngyöztek testéből. (Derűtlenség a néppárton) de akkor tájban volt. A miniszterelnök követte el a hibát, mért nem csinálta ki, hogy más magyar embert vigyen a trónörökös.

Ezután azt vitatja, hogy **Széli Kálmán** a trónörökös iránt más érzelmekkel viseltetik, miut a király iránt. Mi pedig mind a kétőt egyformán szeretjük. (Tetszés a néppárton.)

A költségvetést nem fogadja el. (Tetszés a néppárton.)

Széli védekezése.

Széli Kálmán miniszterelnök: **Komjáthy** multkori szavaira rögtön megjegyezte, most is kijelenti, hogy azt rosszalja. (Helyeslés a néppárton.) De nem eddig van. O a trónörökös iránti tiszteletteljes érzelmeinek is kifejezést adott. (Nagy tetszés jobbról) és ennek bizonyítására felolvassa multkori beszédét, melyben vissza torolja **Komjáthy** szavait, talán nem oly modorban mint **Rakovszky**, (Tetszés). mert mindenki úgy vitakozik, amint Isten tudni adta. (Nagy tetszés a jobbon.) En felol-

vashatnám azokat a passzusokat, amelyeket a trónörökös iránti tiszteletem kifejezésül mondtam, de nem akarok a hízélgés látszatába esni. (Taps jobbról).

Komjáthy Béla: Amit ő a képviselőházban elmondott, azt nem csak ő érezte, hanem az egész pártja (Taps a szélsőbalon), s abban az egész nemzet lelkiismerete benn volt. (Taps a szélsőbalon).

Ivánka kötekedése.

Ivánka Oszkár: Rakovszky már a pikanteriákhoz folyamodik, hogy hatást érjen el. (Ellenmondás a néppárton.) Mint gentlemantól, egyenes eljárást várt volna tőle, nem gyanúsítást. Rakovszky arra czélt, hogy ő (Ivánka) egész Majthényinél, az ő legnagyobb ellenfelénél — ebédelt. Róla mindenki tudja, hogy az ország érdekében az ellentétek kiegyenlítésére mindig hajlandó volt. Ezt az ebédjét sem titkolta. De ha ezt ellene inszinnációképpen hozza fel, ha politikai karakterét akarja meggyanusítani, akkor kijelenti, hogy nem tartja őt gentlemannak. (Mozgás). Egyébként Rakovszkynak van itt legkevesebb joga lezárkózni adni. Rakovszky itt magyarságát hirdeti, pedig ő még abban a kicsiny körben is, amelyre az embernek legtöbb befolyása van, ott sem tudta magyar érzelmeit érvényesíteni, hanem annak ellenkezőjét mivel. (Tetszés a jobbon).

Rakovszky István: Ivánka gyűlölete nem irányadó. Ő a legutolsó, aki az igazság és erkölcs nevében beszélhet, mert ő éveken át még olyanabb modorban támadta a kormánypartot, melylyel most egy padban ül. Különben pedig neki nincs joga beszélni, neki, aki a néppárt segítségét is felhasználta.

Ivánka: En? Mikor?

Rakovszky: 1896-ban. Ivánka tehát nem politikai karakter nélküli, hanem inkonszvens volt.

Ivánka Oszkár: Arra a néppárti segítségre egy hasonlattal felel. Ha valaki az én szántás-vetésemhez kölcsön adja az ökreit (Zajos derűtség), azt én szívesen veszem. De ha azok az ökrök az én zöld vetésemet letiporják, hát én karóval verem ki azokat a hárból. (Viharos derűtség, tetszés.)

Rakovszky: A hasonlat ügyes. Szeretném, ha megtudnák a »Hangya-egyesület« papjai ezt a hasonlatot, vajjon nem veszik-e az ökrök hasonlatot magukra?

Öt perc szünet.

Szünet után

Bornemissza Lajos beszélt utoljára a költségvetés mellett.

UJDONSÁGOK

TAJÉKOZTATÓ.

Márcz. 1. A nőegylet hangversenye a Sasban

Febr. 27. Kath. Szabad Liceum bñjti estély a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum bñjtiestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Ápr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Ápr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **A jogügyi bizottság** ülése. Nagyváradi város jogügyi szakbizottsága pénteken, február hó 21-én délután 3 órakor ülést tart a városházán. Egész halmaz ügy kerül véleményezés céljából a bizottság elé.

* **A honvédség kérelme.** A nagyváradi 4-ik honvéd gyalogezred új laktanyája mellett legalább egy holdnyi területet kér a várostól, védművek szerkesztésére. Ha a város ingyen nem adja át a kért területet, hajlandó a parancsnokság bérösszeget fizetni. A tanács még nem határozott a kérelem tárgyában.

* **A király elutazása.** O Felsege tegnap délelőtt kihallgatást adott, amelyen a többi között fogadta **Radni** Farkas fölszentelt püspököt is. A kihallgatás végével, mely ő felsége mostani itt tartózkodása alatt az utolsó volt, a király visszavonult lakosztályaiba. Délután hat órakor udvari ebéd volt és este félkilenc órakor a király elhagyta Budapestet és visszautazott az osztrák fővárosba, hogy jelen legyen Rajner főherceg aranylakadalmi ünnepélyén.

* **Fenyeget az árvíz.** A folytonos esőzések mindenfelé nagyon megdagasztotta a folyó vizeket. A Fekete-Körözs már majdnem elérte a gátak koronáját. A hosszufoki ármentesítő társulat értesítette Biharvármegyét, hogy a Fekete-Körözs hatalmasan megdagadt s a társulat a védőtöléseken az örködést megkezdette. Tegnap hajnali 3 órakor a Fekete-Körözs víz állása 5'02 méter volt.

* **Körffy Lajos meghalt.** Városszerte őszinte részvétet keltett az a budapesti hír, hogy **Körffy Lajos** miniszteri tanácsos, pár napi betegség után Budapesten vasárnap elhunyt. **Körffy Lajos** Nagyváradi előkelő társadalmának rokoni összeköttetéseivel fogva is kedvelt alakja volt. Eveken át b. **Döry József** főispán titkára volt. **Körffy Károly** püspökségi uradalmi tiszt öcsését, **Amon Margit** színművésznő pedig nagybátyját gyászolják az elhunytban. Temetése Budapesten lesz, amelyre Nagyváradról **Szunyogh Péter** alispán és még többen felutaznak a fővárosba.

* **Elfogott gyujtogató.** A békésszentandrás határt a nyáron állandó rettegésben tartotta egy gyujtogató működése. Csaknem minden héten volt 2—3 tüzeset, hol itt égett le egy asztal, hol amott egy kazal. Az öcsödi rendőrség régen nyomozza a tettest s végre a múlt héten fel is fedezte. **Sziló Ferencz** szolgálégy a gyujtogató, egy valószínűleg elmebajban levő suhancz, a ki bevallotta, hogy ő követte el a tömeges gyujtogatást, mert nagy öröme telik, ha a lángokat fölcsapni s az embereket jajveszékelné látja. A piromaniában levő legényt elcsukták s fogságában egész nap imádkozik.

* **Szép ajándék.** A **szabadszentlornyai** templomot egy jötevő, ki magát megnevezni nem akarja, remek szép olajfestményű **stációképekkel** ajándékozta meg, melyeket **Palotay László** praelátus, kanonok szép prédikáció kíséretében áldott meg.

* **Megszökött iparos tanonc.** Ladó Márton Csik-Szépvízi születésű 14 éves, kised természetű, szőkés hajú, kék szemű sütő tanonc tanítómesterétől hirtelen eltávozott, állítólag Nagyváradi város vagy Biharvármegye területén tartózkodik, ha valaki róla tudomással bír, szíveskedjék a nagyváradi ipartestületnek bejelenteni. Nagyváradi, 1902. évi febr. 17. **Bertsey György** ipartestületi elnök.

* **A színház-felügyelő megválasztása.** Somolik Károly színházfelügyelő márczius 1-jével megvált állásától s Krecsányi társulatához megy. A városi tanács még mindig nem választotta meg az utódját, daczára, hogy alig két hét múlva már el kell foglalni az állást. Korábban **Csatár Győző** színészt jelölték ki erre a helyre. Minden körülmények között megköveteli a város érdeke, hogy szakemberrel töltsék be ezen állást, mert a színház épületén kívül ezrekbe kerülő diszlet gondozása is a hatáskörébe tartozik. Itt semmi más nem lehet irányadó, hanem csak a város vagyoni érdeke.

* **Elhalasztott szentföldi ut.** Mint Bihar-Püspökiből értesültünk, dr. **Karácsonyi János** szentföldi utazását közbejött akadály miatt elhalasztotta. A közbejött akadály az volt, hogy a zárándokoknak Beirutban vesztegzárat kell kiállniok s így nem volt bizonyos, hogy a nagyhétre visszajövet-e? Ezért elhalasztotta jobb időre tervezett szentföldi utazását.

* **Reindl Károly halála.** A nagyváradi latin szertartású püspökség beéli uradalmát, a beéli társadalmat, a Reindlcsaládot és rokonságát érzékeny csapás sújtotta. A köztiszteletben álló, tevékeny ügybuzgó **Reindl Károly** uradalmi erdész, ki 30 évig odaadón pontosan teljesíté kötelességét, élete 49-ik s boldog házasságának 23-ik évében, Bihar-Agrison a halotti szentségek ájtatos felvétele után, szívvelhűdés következtében elhunyt. A megboldogult teteme **Beélbe** szállított, hol f. hó 13-án d. u. ment végbe temetése, amelyen a nagyszámú rokonságon kívül jelen voltak: **Éder Géza** főszolgabíró, **Ertsey Lajos** szolgabíró, **Balogh Kálmán** főerdész, **Somogyi Béla** uradalmi intéző, **Somogyi Géza**, **Somogyi Ferencz**, **Linter Tivadar**, **König Ernő**, **Hanák Sándor**, **Bika János**, **Marossy István**, **Nyári László** és számosan a vidéki intelligencia sorából. A beéli uradalom összes erdővédjei és erdőreiki csinos egyenruhájokban jelentek meg s rótták le a kegyelet adóját szeretett főnökök emlékének. A szertartást fényes segédlettel **Dóczy János**, szentszéki ülnök, beéli plebános végezte. A temetőben **Nyisztor Döme** gör. kath. lelkész, a beéli Casinó nevében megható beszédben búcsúztatta el az elhunyt családjától és barátjaitól. Szívhez szóló hangon esetele a csapást mely az uradalmat s a társadalmat sújtotta. A hála és a baráti szeretet számos koszorút helyezett az elhunyt ravatalára.

* **Fegyelmi ügyek a városnál.** Nagyváradi város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmányra csütörtökön, február 20-án délelőtt 10 órakor tartja ülését. Ez alkalommal sok fegyelmi ügy kerül elbírálás alá. Így a sár- és kavicspanamából kikerült fegyelmi, a **Kiss László** volt hely. anyakönyvvezető fegyelmi ügye, **Ragány János** fegyelmije, amelyet önmaga kért. Eddig ezek a fegyelmi tárgyalások mindig a főispán lakásán intéztettek el, a nyilvánosság kizárásával, a törvény világos rendelkezésének ellenére. Az 1886. évi XXIII. tcz. 6. §-ának utolsó bekezdése határozottan kimondja, hogy a fegyelmi választmány tárgyalásai nyilvánosak. Csak az ítélet meghozatala történik a nyilvánosság kizárásával.

* **Ismét lopás.** Tegnap éjjel a sztároveczky-utcai gyulai kenyérsütődébe ismeretlen tettes hatolt be s álkulcsal felnyitva a pénzes fiókot, 5 drb 20 koronás bankjegyet és 10 kor. nikkelt pénzt elemelt. A vakmerő erőlesen nyomozza rendőrségünk.

* **Földfelosztást hirdető szédelgő.** A beteg lovak istállójának háta megett a tegnapi lövésár alkalmával óriási népesödület volt **Mos Demeter** oláh-apáti lakos körül, aki a közel jövőben megtartandó nagy földfelosztást hirdetett. Tíz, mondó 10 krajczárért bárki felvétetik a **Mos Demeter** által vezetett jegyzékbe, mely előnyt biztosít az illetőnek, hogy 30 hold földet ingyen kap a földosztás alkalmával s egy nem is létező bárónőtől pedig pénzt, hogy a telken házat építhessen. Rengeteg könnyen hívó ember akadt már **Mos** horgára s a könnyű jövedelemre szert tett szédelgő hűségesen jegyezte be a jelentkezőket, inkasszávalva a díjat, midőn Hégető rendőr igazolásra szólította fel az elmés parasztot. Nagyon természetes, hogy a hatósági személy közbelépésére beütött a krach, vége lett minden további üzletnek, sőt **Mos** a rendőrségre kísértetett, hol az igazolás alkalmával kitünt, hogy már 118-an voltak jegyzékbe véve s 7 frt 50 kr. képezte a csőd-tömeget. Jelenleg rabkoszton elmélkedik a szédelgő, hogy lehet tiszta nyereséggel csődöt mondani?

* **Zsidó gimnázium.** Erdekes, országos körű mozgalmat indít a **szabadkai zsidó hitközség Milkó Izidor** dr. indítványára, melyre kimondta a szabadkai zsidó hitközség, hogy az új zsinagógájában kizárólag csak magyar nyelvű hitközlötlet tőr meg, azokivül állást foglalt a zsidó hitfelekezeti gimnáziumok

fölállítása ellen és köriratban fogja felszólítani az összes magyar zsidó hitközségeket, hogy a zsidó gimnáziumok ellen állást foglaljanak. A körirat a magyar nyelvű hitszónoklatok dolgában csatlakozásra hívja fel a hitközségeket, mint az aradi, budapesti, szegedi, **nagyvárad**i, temesvári, pozsonyi, kolozsvári, soproni, debreczeni, szombathelyi és kassai hitközségeket. A zsidó gimnáziumra két alapítvány van: az egyiket **Liptószentmiklóson**, a másikat a **fővárosban** emelendő zsidó gimnázium fölállítására hagyták. A vallás- és közoktatásügyi miniszter azonban egyik alapot se találta elég nagyra ahhoz, hogy belőle egy gimnáziumot fenn lehetne tartani, s így azokra az engedélyt nem adta meg. — Most a zsidó gimnázium eszméjének hívei a két alapot egyesítve szeretnék azt megvalósítani. Ez ellen foglalt állást a szabadkai hitközség átirata.

* **Eltűnt 600 frt.** Egyik nagyváradai előkelő szállodában tegnap nagy ribillió volt. **Schvarcz** Jakab élesdi birtokostól, aki be szállott a fogadóba, 600 frtot ellopott valaki. A rendőrség megindította a nyomozást, de még nincs semmi eredménye.

x **Pártos Arnold** czég Nagyvárad, Bémerter cipő kalap és uri divat üzletében minden e szakmába vágó cikkeket **legolcsóbban** vásárolhat a t. vevő közönség. — **Báli cipők** és **Báli divatárak** nagy választékban. 45.

EGYESÜLETEK.

A 48-as népkör gyűlése.

Vasárnap tartotta a 48-as népkör tisztújító közgyűlését, melyet azonban be nem fejezett, hanem elhatározta, hogy vasárnap fogja folytatni.

Az ülés elhalasztására okot az adott, hogy az elnökválasztás nem volt előkészítve.

Az elnökválasztás kérdését most a választmány készíti majd elő, bizonyára csupán a kör érdekét tartva szem előtt, kerülve mindazt, ami bomlásnak válhatnék okává.

Uj szakegyület. A nagyváradai szabók vasárnap szakegyületet alakítottak. Az alakuló gyűlést délután a tűzoltó őrtanya nagyermeben tartották meg. A gyűlésen mintegy 500 szakiparos vett részt és a hatóság részéről Kemény L. Ignác bizos. Elnökké Zsivanavitz Péter ajánlatára egyhangulag Rapaport Mór, jegyzővé pedig Rácz Lajos választották meg. A napirend első pontjához, a szervezkedés szükségességéhez hozzászóltak Puskás Károly, Erbstein Jenő és Vantus Károly, azután Rácz Lajos jegyző felolvasta a szakegyületnek miniszteri jóváhagyás végett felterjesztendő alapszabályait, amelyeket a gyűlés változatlanul elfogadott. Végül Ehrenfeld Adolf beszélt nagy tetszés mellett a munkanélküliségről, hibázta a kormányt, amely erőtlenség és tehetetlen a létező bajok orvoslására. A gyűlés a legnagyobb rendben oszlott szét.

Az orosházi kath. kör diszelnöke.

Az orosházi kath. kör **Palotay** László praelátus kanonokot örökös diszelnökévé választotta és ezt küldöttségileg tudatta vele. A praelátus ur a szép megtiszteltetést elfogadta s állandó jóindulatáról biztosította a küldöttséget.

ZENE ES MUVESZET.

A nőgyelet hangversenye. Pédátlan az az érdeklődés, melylyel a Biharmegyei és Nagyváradai Nőgyelet márczius 1-i hangversenye iránt mindenfelé viseltetnek a városban. A jegyek már csaknem mind elfogytak, úgy hogy a hangversenyre a Fekete Sas diszterme zsufolva lesz. De meg is érdemlik a szereplők

az érdeklődést. A nőgyelet buzgó elnöknője olyan pompás programmot állított egybe, a melyet érdemes lesz a zenebarátoknak meghallgatniok; a mellett a tiszta jövedelem nemes, jótékony célra fog fordítani. Kezdődik a hangverseny este 8 órakor.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: itt először: A képviselő ur eredeti bohózat.

Szerda: A képviselő ur.

Csütörtök: New-York szépe.

Péntek: A sárga csikó.

Szombat: itt először: Csepürágók új operette.

Vasárnap: Csepürágók.

Burrián Károly.

— Carmen. —

Azt mondták róla, hogy Magyarország, sőt Európa első tenoristája. Azt mondták róla, hogy hangjában kincset nyert az operaház, a melyet oly féltékenyen őriz, hogy alig-alig lehet vendégszereplésre hívni vidékre. Mindezeket hallva, nagy várakozással ment a közönség a színházba — és nem csalódott.

Burrián Károly a hőstenoristák ideálja. Szép, szinpadra termett alak, ami már a siker egyik biztosítékát rejti magában. De a mivel hódít, az hangja. Nem annyira lágy, hogy ne imponálna, nem érzik annyira rajta az iskola, hogy ne volna meg ereje a maga eredeti tisztaságában. S ez teszi Burrián hangját oly hatásossá: a biztonság, énektudás és csengő tisztaság mellett az imponáló férfiaság. Ezzel a sok előnnyel emelkedik határozottan feléje annak, akivel tegnap a közönség természetesen rögtön összehasonlította: a lírai tenorista Alberti Wernernek. A kitünő hangot nem kevéssé támogatta jó játéka is; kissé pózol, de ez már a parádés tenor szerepeknek ugyszólván elválaszthatlan kelléke.

Azt fölösleges megemlíteni is, hogy taps, kihívás bőven volt.

A vendégművész mellett kiváltak most is **Szekely** Irén (bár kissé fáradt volt a hangja), **Szekely** Anna, **Pintér** Imre, (nehel megint bizonytalan), **Lányi** Edith és még **Vank** is. Az énekkar a második felvonásban jó volt, egyebütt csekély jelét adta a fejelemnek. —r.

Lotty ezredesei. Ámon Margit, — szintársulatunk kedvelt szabrettje Budapesten tartózkodik, hogy „Lotti” szerepéhez szükséges costümjeit korhűen készíttethesse els amennyiben szerepe megkívánja, egy női fregolit tanulmányozzon — mi a darabban előfordul.

A képviselő ur. Ma este premier lesz a színházban. A legjobb nevű magyar bohózatgyártó czég, Rákosi és Guthi új bohózata, a »Képviselő ur« kerül színiere. A darabban a vigitéki személyzet legjava jutott szerephez. Rákosi a vidám Sipulusz s a másik szerző, Guthi is, tegnap telefonbeszélgetés közben tudatták a színház vezetőségével, hogy jelen óhajtanak lenni darabjuk nagyváradai bemutatóján.

Váradai Aladár új operettje. Színházunk jeles karmestere egy romantikus tárgyú operettet írt, melyet nemsokára elő fognak adni a Szigligeti-Színházban. Az új operett zenei részét vasárnap délelőtt mutatta be Váradai zongorán egy műkedvelő társaság előtt a színház egyik ültözőjében. A hallgatóság nagy tetszéssel fogadta a fül-

bemászó melódiákban gazdag muzsikát s egyben már előre is gratuláltak a szerzőnek jövődi sikeréhez. Több részletét a művészi kompozíciónak meg is ismételtették.

A darab főszerepeit **Szekely** Irén, **Ámon** Margit, **Pintér** Imre és **Nyárai** Antal fogják játszani.

Az érdekes bemutatón jelen voltak:

Dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, Busch Dávid, Kertész Miksa, Szilávy és Somogyi főhadnagyok, Réz Mihály, Somogyi Károly, Pintér Imre, Mészáros Aladár, Erdélyi Miklós, Nyárai Antal, Fehér Dezső, Horváth N.

New-York szépe. A csütörtökre tervezett »Sárga csikó« helyett »New-York szépet« színházunk ezt a nagy sikerű operett-ujdonságát tűzte a műsorra a színház vezetője.

Eleméry Klárka fellépte. Eleméry Klárka, a szintársulat bájos új tagja, pénteken lép föl a »Sárga csikó« cz. népsziműben.

Csepürágók. Az operett-személyzet nagy buzgalommal készül a »Csepürágók« cz. remek muzsikájú, pompás új operettre. A bemutató szombaton este lesz.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 142.

Idénybérlet 132.

Ma, kedden, 1902. február 18-án

A képviselő ur.

Bohózat.

S Z E M E L Y E K:

Bodolai Károly	— — —	Pataky Béla
Lili, a felesége	— — —	Szohner Olga
Eszter	— — —	Benkő Jolán
Péntek Tóbiás	— — —	Bérczi Gyula
Füzessy Zoltán	— — —	Dési Alfréd
Bodolai Karesi	— — —	Krasznay Andor
Melinda	— — —	Tóvári Anna
Beke Antal	— — —	Bognár János
Puppenheim	— — —	Füredi József
Agnes	— — —	Kulinyi M.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tamlászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnítás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szerdán, február 19-én

A képviselő ur.

Bohózat.

IRODALOM.

Irodalmi értesítés!

1. A »Szent Olvasmányok az év különböző ünnepeire« II-ik bővített kiadás, képekkel, diszes vászonkötésben; ára 2 kor.

2. »Elmélkedések a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről és haláláról« vászonkötésben, képekkel; ára 1 kor.

3. »Szűz Mária a mi Anyánk« üdvös beszélgetések, diszes vászonkötésben, képekkel, ára 1 kor.

Mindezen könyvek egyházi jóváhagyással bírnak. Bérmentve küldetnek. Lelkészek erga ss. is megkaphatják.

Megrendelhető Kovács Jázon áldozópapnál. **Mária-Pócson**, Szabolcs m.

Katholikus könyvtárjegyzék. Tudvalevő, hogy a katolikus nagygyűlés határozata alapján a Szent István-Társulat és az Országos Pázmány-Egyesület bizottságot küldött ki egy katolikus könyvtárjegyzék összeállítására. Ennek a bizottságnak nevében a következő kérelmet intézi mindazokhoz, akiket illet, dr. *Mihályfi* Akos:

Az Országos katolikus nagygyűlés felkérésére a Szent István-Társulat tudományos és irodalmi osztálya és az Országos Pázmány-Egyesület egy vegyes bizottságot küldött ki a katolikus irodalmi művek megbízható jegyzékének összeállítására. A jegyzék az imakönyvek, prédikációk és a szakszerű tudományos munkák kivételével fel fogja ölelni mindazon munkákat, melyek a katolikus nép, ifjuság és művelt közönség szellemi igényeinek megfelelőek. Ezen bizottság nevében felkérem az összes katolikus könyvkiadó cégeket (nyomdákat és könyvtárakat), könyvkiadással foglalkozó testületeket (egyház-irodalmi iskolákat, szeretetházakat), valamint a magán kiadó urakat, hogy a kiadásukban megjelenésük és még kapható irodalmi művek pontos jegyzékét (feltüntetve a művek teljes címét, esetleg az egyházi helybenhagyást, a megjelenés helyét, idejét, a művek lapszámát és árát) hozzám czimezve lehetőleg e hó végéig beküldeni sziveskedjenek. Budapest, 1902. február 4. *Mihályfi* Akos dr. Zerge-uteza 6. sz.

Népiratkák. A Szent István-Társulat népiratkái között újabbán két új füzet látott napvilágot. Címük: 158. sz. *Dikics Dániel* majszter ur, vagy: *Hogyan okosodott meg a czuczilisa vezér?* Irta *Cserjési Károly*, ára 10 fillér. — 181. sz. *Balázs Antal* bajai, vagy: *A ki szarva között kereste a tőgyét.* Irta: *Seress Imre*, ára 10 fillér. — 112. sz. *A méltóságos asszony aranya*, vagy *Miképpen jöttek észre a czuczilisták?* Irta: *Verner László*, ára 6 fillér. — A 183. sz. *A máshitű felesége*, vagy: *A vegyes házasság veszedelme*, irta *Kálmán* diák. Ara: 8 fillér. — 184. sz. *A ki kicsit, hunczfut róka.* Rosz hely az az Amerika, vagyis: *Az a kérdés, hogy menjünk-e Amerikába?* Irta *Varga László*. Ara 6 fillér. — 185. sz. *Az ördög itala*, vagyis: *Hogyan fogta meg a plébános a muszka spiont?* Irta *Vágnenti*. Ara 10 fillér. 186. sz. *Az álnok jóbarát*, vagy: *A hamis eskü büntetése.* Elbeszéli *Rozgonyi György*. Ara 6 fillér. — Ezzel tehát a Szent István-Társulat népiratkáinak száma 186 füzetre szaporodott. Megrendelhetők nevezett társaság könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám, ahol kívánatra részletes jegyzékkel bárkinek szívesen szolgálnak.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Irta: *Sienkiewicz Henrik*. — Fordította: *Kolosváryné-Korányi Ilona*.

93

— S még egyet, — szölt rövid habozás után. — Ne ijedj meg, Stas, s ne gondold, hogy aggodom magamon, de gyónni szeretnék.

Polanieczkin hideg borzongás futott végig. — Jól van, lelkem, — mondta elhaló hangon.

Máriának eszébe ötlöttek a szavak, a melyek hajdan úgy tetszettek Stasnak. Hogy megnyugtassa most, vidáman ismételte őket:

— Tudod, Stas . . . Istent szolgálni!

Másnap meggyónt, megáldozott. Stas oly biztosra vette halálát, hogy szinte meglepte, hogy él még. A nap folyamán észlelhető javulás állt be. De Stas nem mert reménykedni. Ejjéltájban megkezdődött a minden este ismétlődő vita. Mária követelte, hogy férje pihenni térjen, Stas vonakodott, s végre engedett.

A szomszéd szoba egyik karosszékében helyet foglalt, közel az ajtóhoz, hogy a legcélszerűbb neszre figyelmessé legyen. Tíz napja

már, hogy le sem vetette ruháit, s csak a fekete kávé s az izgatottság tartotta ébren. Most a test követelte jogait, a fáradság, a kimerültség győzedelmeskedett: ellenállhatatlan mély álom lepte meg.

Reggel kopogásra ébredt. Bigielné hívta. Ijedten ugrott föl. Felesége szobájába futott. Mária ágya be volt függönyözve:

— Az Istenért, mi történt? — hebegte reszkető ajakkal.

S Bigielné halkán felelt: — Fia született, — s hallgatást intett.

XV.

Nehéz napok következtek még. Mária oly gyenge volt, hogy élete lobogott, mint a pislogó mécses lángja. Elalszik-e vagy föléled újra, ki tudná megmondani?

Az ifju életerő végre győzedelmeskedett s beállt a javulás. Az öreg házi orvos nem bízott még benne s újra tanácskozni kívánt tudós kartársával. Polanieczki maga futott érte, alig mert remélni. Mikor az orvos visszatért, Bigielné ragyogó arcczal fogadta. Könyves szemekkel mondta:

— Jobban van határozottan! . . .

Polanieczki sápadtan, félig hitetlenül meresztette reá szemét.

— Enni kért! — mosolygott könyek között a jó asszony. — És hogy szereti kis fiát . . . Valóságos föltámadás . . . Az Istennek legyen hála!

Polanieczki remegett. Annyi visszafojtott keserv, gyötrelmes aggodalom után erős zokogásban tört ki kebléből az öröm.

Az orvosok tanácskozása után Polanieczki kérdéseire az öreg házibarát így felelt:

— Hogy van? . . . Megmarad-e? . . . Meujen, s adjon hálát Istenének!

S Stas megfogadta a szót, hátt adott Istennek, a ki büntetésül megbánást, aggodalmat, gyötrelmet mért rá, de elűzte a háza körül leselkedő halált.

Lábujjhegyen lépett felesége szobájába. Mária mosolygó tekintetében az új életkedv szikrája égett.

— Látod Stas, — szölt, — jobban vagyok! — Igen, angyalom, — felelt Stas halkán, — jobban vagy s meggyógyulsz nemsokára!

Csendesen leült az ágy mellé. Mintha félt volna, hogy elűzi a szerencsét, szólni sem mert. A boldogság s a szerelem eltöltötték keblét. Fejét Mária ölébe fektette s sokáig maradt így, mozdulatlanul.

S Mária sovány arcocskáján megjelent a boldogság mosolya. Meghatott tekintettel szemlélte az ellágyult férfit s Bigielnének suttogva mondta: — Szeret!

Mint mikor varázsütésre a tél helyébe lép a kikelet, napról-napra csodát művelt a visszatérő egészség. A gyermekké gyengült Máriából nemsokára leányka s hű nőcske lett, a ki tükröt kért s kutatta, fürkészte: — Vajjon megszépültem-e? — S az eléinte udvariatlan tükör végre kielégítő választ adott.

Stas is észrevette a változást s szerelme újra éledt. Nemcsak szerette, mint feleségét, mint gyermekének anyját, de hálát táplált iránta, azért, hogy meg nem halt. Mária lett szemfényve, a tengely, a mely körül forgott minden gondolata. Az egészséggel együtt a boldogság költözött a házba.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Zichy helyett Radvánszky.

Budapest, febr. 17. (Saját tud. táv.) A Keleti Értesítő írja a trónörökös magyar kíséroe kérdésében, hogy biztos helyről vett értesülései szerint *Szell Kálmán* ő Felségénél *Radvánszky* grófort ajánlotta *Zichy* gróf helyett s ő Felsége azt el is fogadta. Arról azonban, hogy az elfogadott magyar kíséroe miért maradt el, bölcsen hallgat.

Czukorgyár Békés-Csabán.

Békés-Csaba, febr. 17. (Saj. tud. táv.) Ma a környékbeli földbirtokosok, *Lukács György* főispán elnöklete alatt, népes gyűlést tartottak egy létesítendő czukorgyár dolgában. A jelenvoltak elvben ki is mondták a gyár létesítését s a földbirtokosok tömeges aláírást is tettek. Egyidejűleg szükköri bizottságot küldtek ki, megbízva a tervezet kidolgozásával.

Barta—Olay affér.

Budapest, febr. 17. (Saj. tud. táv.) A *Bartha* Miklós és *Olay* Lajos között felmerült lovagias ügyet a felek megbízottai békésen intézték el. *Olay* Lajos segédei ugyanis kijelentették, hogy felök *Barthát* sérteni egyáltalában nem akarta. Ezen nyilatkozat alapján a segédek az ügyet befejezettnek nyilvánították.

Szenzációs öngyilkosság.

Zágráb, febr. 17. (Saját tud. távir.) Dr. *Agnesi* tegnap menyasszonyának, *Kostrencsics* egyetemi tanár leányának lakásán föbe lőtte magát. Az esküvőnek a jövő héten kellett volna megtörténni. A vőlegény öngyilkossága az egész városban óriási izgalmat keltett. Tettéknek oka ismeretlen.

Dodika meghalt.

Budapest, február 17. (Saj. tud. táv.) Bár milyen vigyázattal végezték a párisi orvosok a sziámi ikrek operációját *Dodika* még sem bírta ki a műtét következményeit, ma reggel ugyanis meghalt. Az operáló orvosok most már az árván maradt *Radika* megmentésén fáradoznak.

Hat évi várfogság párbajért.

Budapest, febr. 17. (Saj. tud. távir.) *Falkenhagen* birtokos párbaj ügyében, ki *Benningsen-t* párbajban agyonlőtte, ma ítélkezett a hannoveri esküdttbírság. *Falkenagant* bűnösnek mondta ki és hat évi várfogságra ítélte.

Merénylet egy postakocsis ellen.

Budapest, febr. 17. (Saját tud. táv.) A resiczai posta kocsis ma reggel 1800 koronát vitt *Ferencz-falvára*. A kocsin ült még egy fegyveres rendőr és a kocsis felesége is. Utközben a bokrok közül hirtelen lövés dördült el, mely a kocsist nyakszirten életveszélyesen megsebezte. A rendőr üldözőbe vette a rablót, elfognia azonban nem sikerült.

Kinai állapotok.

London, febr. 17. A Times jeletoi Sanghaiból tegnapi kelettel: A kínai kereskedelmi szerződés revíziója tárgyában indított tárgyalásokat egy időre elhalasztották, mert Seng családjában vörhenyláz ütött ki. Minthogy kínai szokás szerint semmit tesznek a betegség tovaterjedése ellen, abiztosok elhatározták, hogy a tárgyalásokat felfüggesztik. (M. T. I.)

A trieszti sztrájk.

Trieszt, febr. 17. Az éjszaka és a tegnapi délelőtt nyugodtan telt el. A nyugalom visszatérése mindenütt észrevehető. Az összes gyárakban, a szabad kikötő-

ben és a vasutakon újra dolgoznak. A Lloyd fűtőit is újra felfogadták. Az üzletek mind nyitva vannak. A villamos vasuton délben, miután a kocsikat kijavították, újra megindult a forgalom. Az új folyamán néhány embert anarkizmus gyanúja miatt letartóztattak. A kórházban fekvő emberek közül három súlyosan sebesültek az állapota nagyon aggasztó. A többi 25 sebesült állapota javuló felben van. A környék teljesen nyugodt. Az éjszaka ideérkeztek a Wien és Monarch hadihajók és egy torpedónaszád, valamint a hóhér. Délután a *Via Stadionban* egy őrnagyra rálöttek a zendülők, de szerencsére nem találtak. A hatóságoknak ez ideig sikerült megállapítani, hogy a szombati zendülést anarchisták rendezték. Most már a kedélyek teljesen nyugodtak.

Angol-japán szerződésről.

Jokohama, febr. 16. A lapok ma is az angol-japán szerződéssel foglalkoznak. Valamennyien elismerik azokat az előnyöket, a melyeket a szerződés Japánnak biztosít, csak abban nem értenek egyet, hogy milyen része volt Ito marquisnak a tárgyalásokban. (M. T. I.)

Búr háború.

London, febr. 17. Kitchener jelenti Pretóriából 15-iki kelettel: Egy zászlóalj lovasított gyalogság földérintő menet közben Zuckerboschrand mellett 12-én kedvezőtlen téren harcra keveredett egy erős búr csapattal. Mielőtt az angoloknak sikerült az őrházakhoz visszavonulniok, tizenegy emberük elesett és negyven megsebesült. A Reuter-ügynökség megjegyzi erre, hogy nyilván a már jelentett február 10-iki klipriveri harcról van szó, a melyben a délafrikai rendőrségnek egy csapatát Vantonderhoek közelében túlnyomó erejű búr csapat veszteséggel visszaverte. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdasági és Iparbank közgyűlése.

Nagyváradaon gomba módra szaporodnak a pénzintézetek. Ezt nem annyira a szükséglet, mint inkább a nyereségvágy okozza. Ugyanis a régebbi, már biztos alappal bíró pénzintézetek szép eredményét látják s iriglik és kapzsiságtól sarkalva, mennek bele a gründolásokba.

A Gazdasági és Iparbank is azok közé a pénzintézetek közé tartozik, amelyek kiváló szolid vezetés, realis irányzat mellett évről-évre mindnagyobb eredményt mutatnak felső gazdasági tevékenységével ipari és kereskedelmi fejlődésünk jelentékeny tényezője. Ezen sikeres működés első sorban *Ternyei* Antal vezérigazgatónak az érdeme, aki fáradhatlan buzgalmat fejt ki a pénzintézet ügyei körül.

A bank vasárnap tartotta közgyűlését, a melynek a lefolyása a következő volt.

Széchenyi Jenő apát-kanonok, elnök akadályoztatása folytán dr. *Beöthy* László főispán elnökölt; a részvényesek közül jelen voltak:

Deutsch K. I. Rádl Odón, Sipos Orbán, Kunz Gusztáv, Cziffra Gerő, Géczy Lajos, Mezey Mihály, Ullmann Félix, Ternyei Antal, Gerő Armin, Feld-

mann Izidor, Goldstein Márton, Kolliner Dávid, Kolliner Miklós, Incze Lajos, Incze Lipót, Feldmann Mór, Széles Lajos, Böszörményi Géza, Nusbaum Sámuel, Bogdán Jenő, Mayr Sándor, dr. Várady Zsigmond, Sternberg Lázár, dr. Cziffra Kálmán, Andriška Károly, Szirmay Lajos, Reich Sándor, Papp György, Weisz Ernő, Weintraub Mór, Brüder Jenő, Rosenfeld Márton, Gábel Jakab, Kelen Béla, Weimann Béla, Wallerstein Dániel, dr. Mihelfi Lajos, Lövenstein Zsigmond, Mátéh Lajos, Schönberger Armin, dr. Schwimmer Márton, Fuchs Sámuel.

Elnöklő főispán az ülést megnyitotta és konstataálta, hogy 63 részvényes 818 részvényt helyezett letétbe s így a szabálynak elég van téve. A jegyzőkönyv vezetésére dr. *Várady* Zsigmondot, a hitelesítésre pedig *Böszörményi* Gézát és *Incze* Lajost kérte fel.

Ternyei Antal vezérigazgató felolvasta az igazgatóság jelentését, a melyből a következőket adjuk:

A lefolyt üzletéről szóló jelentésünket és zárszámadásunkat a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

Közgazdasági viszonyaink az elmúlt évben sem javultak. A pénz olcsóbb lett ugyan, de hiányzott minden vállalkozási kedv és az évek óta tartó általános üzlettelenség nyomasztó hatása gazdasági tevékenységünk minden ágában érezhető volt.

Megelégedésünkre szolgál, hogy ezen súlyos viszonyok dacára, t. részvényeseinknek kedvező eredményről számolhatunk be. Forgalmunk a rendes keretben mozgott, sőt egyes üzletágakban lényeges emelkedés mutatkozik.

Óvatos és körültekintő eljárásunk örvendetes eredménye gyanánt ki kell emelnünk azon körülményt, hogy az általunk kultivált üzletágak egyikében sem volt számottevő veszteségünk.

Tiszta nyereség és annak felosztása.

A különféle leírások után fennmaradó tiszta nyereség lesz . 69.019 K. 13 F.
Hozzáadva a múlt évi nyereség-áthozatal 2.160 > 88 >

Marad a t. közgyűlés rendelkezésére 71.180 > 01 >

Ezen nyereség felosztására nézve indítványozzuk, hogy ebből osztalékokra fordítsassék 30.000 > — >
és pedig akként, hogy a múlt évi 11. számú szelvény a közgyűlést követő naptól kezdve 20 K.-val váltassék be.

A rendes tartalékalap gyarapítására fordítsassék 15.000 > — >
miáltal ez 215.000 koronára emelkedik.

Ingatlanok értékcsökkenési tartalékalapjára 2.000 > — >
miáltal ez 10.000 koronára emelkedik.

Ingatlan értékének leírására . . . 2.000 > — >
Nyugdíjalapra 6.000 > — >
miáltal ez 47.000 koronára emelkedik.

»Széchenyi Jenő« jótékonyági alapra 500 > — >

Az igazgatóság és vezérigazgató alapszabályszerű jutalékára . . 8.972 > 48 >

A felügyelő-bizotts. tiszteletdíjára . 2.700 > — >

Tisztviselők jutalmazására . . . 2.000 > — >

Az igazgatóság által meghatározandó jótékonyezelokra 650 > — >

Összesen . 69.822 > 48 >

A fennmaradó 1.357 K. 53 F.
pedig új számlára vitessék át.

Kérjük ezek után a t. közgyűlést, hogy a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után az előterjesztett mérleget és nyereség és veszteség számlát jóváhagyai és az 1901. évre ugy nekünk, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni méltóztatassék.

A felügyelő-bizottság megbízatása letelven, kérjük, hogy azt az eddigi számban egy évre újból megválasztani, annak tiszteletdíját a folyó évre megállapítani és a napirendre kitűzött egyéb választásokat megejteni sziveskedjék.

Nagyvárada, 1902. január 30-án.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság jelentését szintén meghallgatták, a mely után a jelentést és a mérleget elfogadták s a szófosos felmentvényt megadták.

Ullmann Félix a felügyelő-bizottsági tagságról lemondott s helyére *Gerő* Armin főkapitányt választották meg, míg az igazgató-választmányba *Weisz* Ernőt és dr. *Gerő* Sándort vették be egyhangú választással.

Ezzel véget ért a közgyűlés.

A betegsegítő pénztárak reformja.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter egyik feladatául tűzte ki, hogy a betegsegítő pénztárakról szóló törvényt reformálja, akkép, hogy az a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően és a tárgy minden oldalról való megvilágítása érdekében ismételt szaktanácskozmányra hívta össze az illetékes szaktényezőket és írásos véleményüket is kikérte egy eleve bemutatott tervezetre nézve. Ezeket a véleményeket tavaly átdolgoztatta, illetve ezek tekintetbevételével tervezetét megjavította és törvényjavaslatba öntette, amely most készült el és a költségvetési vita után kerül a törvényhozás elé, úgy hogy az új törvényt 1903. január elsejével léptetik életbe.

Nagyváradi hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradi piacon 1902. febr. hó 11-ik napján tartott vásárban eladott termesztermények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 18.——17.40. Kétszeres buza 14.——13.40. Rozs 14.——13.60. Arpa 11.60.—11.—Zab 14.——13.60. Tengeri: 10.——9.60. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Bab 15.80. Köleskása 23.50. Burgonya 5.60. 100 kiló lángliszt 31.40. zsemlyeliszt 31.—. fehérkenyér liszt 30.20, barnakenyér liszt 28.60. széna fuvarral 5.80, szalma 1.— Szalonna 102.—, 6 kiló zsúp-szalma —20, 150 dkg aflm-szalma —12. 1 köbm. bükfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marbahun —.96, öntött gyertya —.84, Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kősz 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapjú —.—. magyar gyapja —.—. Egy hektoliter óbor 66.—, új bor 38.—, mész 1.20, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.— kendermag 25.—. köles —.— repce —.—, dió 40.—, mogoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyú káposzta 24, szalona 1.12, sertéshus 1.04, juh-hus 68, veres hagyma 20, fog hagyma 64, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 24. Egy liter kőolaj 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1902. évi február hó 11-ről. Tiszta buza körülbelül 280 hltr, kétszeres buza 70 hltr, rozs 120 hltr, árpa 40 hkl, zab 130 hltr, tengeri 220 hltr, burgonya 180, hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 156 drb, félhizott 270, sovány 104, süldő 503, malacz 300, hizott marha 39, jármás ökör 220, fejős tehén 170, borju 160, bivaly 3, juh és kecske 80, ló 466.

Marha ártáblázat 1902. február hó 11-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 600—680, egy pár másodrendű jármás ökör 500—580, egy pár harmadrendű jármás ökör 240—480, 1 drb fejős tehén 100—220. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 124—176, 1 drb. veres borju 26—50, 1 drb. fél éves borju 44—58, 1 drb egy éves borju 48—78, két éves borju 70—190. 1 drb hizott sertés 80—88, 1 ár fél éves 34—40, 1 pár egy éves sertés 46—76, 1 pár két éves sertés 78—126. 1 drb igás ló 160—230, 1 pár ökrbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Reich Jenő és Társa
Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, február 17.	
Oszták hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasut	624.50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	488.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, február 17.	
Buza októberre	7.84
Buza áprilisa	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. február 17-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	119.95
Magyar koronajárdék	97.15
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,75%	120.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,75%	100.90
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	190.—
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	156.—
Oszták járadék-papírban	101.25
Oszták járadék ezüstben	101.—
Oszták járadék aranyban	121.—
Oszták korona járadék	98.25
Oszták államsorsjegyek	151.50
Oszták magyar bank részvény	16.35
Magyar hitelbankrészvény	721.50
Oszták hitelintézet részvény	695.50
Párisi vista	95.40
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.05
Németbirodalmi márká	117.22
London vista	289.75
20 márkás arany	23.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

STERN VILMOS

modern kölcsönkönyvtára.

Több ezer kötetből álló magyar, német, francia és angol művekből.

Figyelmes kiszolgálás

Olcsó előfizetési díjak, tetszés szerinti időre, úgy helyben, mint vidéken.

Nagyvárad, Nagypiac-tér,

Ováry-ház (butortüzetben.)

Ne tapodd lábbal, mit Isten

a természetben neked nyújtott, miként azt az itt következő levelek bizonyítják. (Az eredetieket mindenki megtekintheti.) És pedig:

M. polgármester ur **M.**-ben írja: Tisztelettel kérem, küldjön nekem még 5 csomag »Pectora«-t katarhus és köhögés ellen való használatra. Az első küldemény használata után fordulat állott be a javulás felé.

B. dékán ur **R.**-ben írja: Kérem, sziveskedjék hasonló mennyiségű »Pectora«-t utánvétellel nekem küldeni. A tea megoldja a nyálkát és szomszédoknak jót tett.

B. G. ur **N.**-ben (**Bajorország**) írja: Igen kérem, sziveskedjék nekem utánvét mellett újból 10 csomagot az ön »Pectora«-jából küldeni, mert az igen jót tesz nekem 25 éves bajom ellen és még folytatólagosan használni akarom a teát, minthogy már régóta szenvedek aszthmában és ma már 71 éves vagyok.

G. ur **H.**-ban írja: Küldjön nekem postafordultával 19 csomagot az ön »Pectora«-jából, én már 1895-ben vagy 96-ban is jó eredménnyel használtam. Előre is köszönöm és üdvözlöm.

A. P. ur **P.**-ben, **Oberlausitz**. Kérem nekem postafordultával 5 csomagot az ön kitűnő »Pectora«-jából küldeni, használni akarom gégekatarrhusom ellen. Mult ősszel az orvosok által eredmény nélkül kezelt tüdőcsucsakatarrhusom ellen nagyon jó szolgálatot tett.

Hogy igazi, valódi »Pectora«-t kapjunk, tessék a **Diána-gyógyszertár**hoz, Budapest, Károlykörút 5. sz. fordulni, mely azt csomagonként 2 koronáért küldi meg. 25

Uj varrógép üzlet.

22 év óta a varrógépek minden ágazatát alaposan kiismerve az elsőrendű SINGER varrógépekből, mint a melyeket legkitűnőbbeknek találom, egy a mai kor igényeinek megfelelő

varrógép üzletet

nyitottam a **Zöldfa-utca 15. sz. alatt**. Midőn ezt a helybeli és vidéki n. é. közönség b. tudomására hozom, egyuttal bátor vagyok szives érdeklődésüket felhívni a következőkre.

Raktáron tartok hazai gyártmányú legkitűnőbb **Adria varrógépeket**, továbbá különféle valódi **Singer** kis és nagy karikahajtó, **Singer**, **Wibrating**, **Schutte**, **Teuton** és iparosok részére a legújabb és legzelesterűbb »MINERVA« gépeket (mert ezek a leggyorsabbak.)

Gép és kerékpárrészek, valamint javítás nálam a legolcsóbb árban eszközöltnék.

A legjobb minőségű elsőrendű SINGER varrógép ára 80 koronától feljebb, havi és heti részletfizetésre is szolgálom gépeimet.

A t. vevőközönséget biztosítom a legpontosabb kiszolgálásról, valamint varrás és himzésbeni díjmentes oktatásról.

A n. é. közönség b. támogatását kérve, vagyok mély tisztelettel

Rottenburg Sámuel,

47

Zöldfa-utca 15. szám.

Meghívás

a **Nagyvárad** Takarékpénztár Részvénytársaság

55-ik rendes közgyűlésére,

mely 1902. márczius hó 1-ső napján, délután 3 órakor saját üzlethelyiségében fog megtartatni.

Tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1901. üzletév eredményéről.

2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1901. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása, valamint a nyereség felosztása iránti határozat hozatala.

3. Az alapszabályok 26. §-a értelmében lelépő igazgatóság helyébe igazgatósági elnök és 4 igazgatónak választása 3 évi időtartamra.*

4. Az alapszabályok 35. §-a értelmében lelépő felügyelő-bizottság helyére 3 rendes és 1 pótfelügyelőnek választása 3 évi időtartamra.

5. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő 5 napibiztos helyébe 5 napibiztos választása 3 évi időtartamra.

6. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-alap állásáról.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az öt megillető szavazat számát előtűntető térítvénynyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzlethelyiségben f. évi február hó 22-től kezdődőleg a részvényesek által megtekinthető.

Nagyvárad, 1902. február 12-én.

Sal Ferencz,

kir. tanácsos.

* Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében érvényes határozat hozatalára 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább egy harmad-részt képviselik.

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtítás!

Vászon és fehérneműek-
ből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékű vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művésziesen kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán díszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtáza lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékű egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazar (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.